

RF/1546/2018/60

11-2

**A Színház- és Filmművészeti Egyetem
Etikai Kódexe**

2018. március

Bevezetés

Az Egyetem jogilag és erkölcsileg megkérdőjelezhetetlen működésre törekszik, ezért minden polgárától megköveteli a hatályos jogszabályok betartását, az Alaptörvény, az emberi méltóság, a szólásszabadság és az alapvető emberi jogok feltétlen tiszteletét, valamint a magas szakmai felkészültséggel párosuló felelősségteljes munkát.

Az Etikai Kódex olyan dokumentum, amely az Egyetem tevékenységéhez szükséges erkölcsi felelősség kérdéseit tárgyalja. Jogokat és kötelezettségeket határoz meg, amelyek hozzájárulnak az emberi kapcsolatok megerősítéséhez és minőségének emeléséhez, a harmonikus emberi együttélés és a szakmai munkát segítő jó közérzet megteremtéséhez, az Egyetem hagyományainak és jó hírnevének megőrzéséhez és ápolásához.

Az Egyetem elvárja alkalmazottaitól és hallgatóitól, hogy az Etikai Kódexet önmagukra nézve kötelező érvényűnek tekintsék és tartsák be.

1. Az oktatókra és nem oktató munkavállalókra vonatkozó magatartási szabályok

Az Egyetem az oktatókat az intézmény legfontosabb értékteremtőjének tekinti, ezért hosszú távú, tisztességes megélhetést kíván biztosítani a számukra, valamint segíti a hazai és a nemzetközi szakmai életben való részvételüket. Az intézmény működésének technikai feltételeiről gondoskodó munkatársak számára az Egyetem biztosítani kívánja a munkakörüknek megfelelő munkát és a tisztességes megélhetést. Az oktatókkal és a nem oktatói munkakörben foglalkoztatottakkal szemben az Egyetem a következő viselkedési elvárásokat fogalmazza meg:

1.1. Felelősségteljes munka

- a) Az Egyetem oktatói végezzék munkájukat felelősségteljesen és eredményesen, ennek során
 - tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a hallgatók minél hatékonyabban sajátíthassák el az általuk tanított tárgyak ismeretanyagát és a vonatkozó képességeket,
 - az általuk meghirdetett órákat tartsák meg, a hallgatókat időben és részletesen tájékoztassák a tananyagról és a számonkérés módjáról,
 - a hallgatóknak kizárólag tanulmányi és egyetemi ügyekben adjanak utasítást,
 - feladatuk a hallgatók emberi – erkölcsi – állampolgári nevelése, a példamutatás, szükség szerint a nevelői segítségnyújtás.

- b) Az Egyetem nem oktató munkavállalói tartsák be a szakmai normákat, a legnagyobb gondossággal ügyeljenek az általuk működtetett rendszerek megfelelő működésére.

1.2. *Megvesztegethetetlenség*

- a) Az Egyetem oktatói a teljesítmények értékelésekor jóhiszeműen, pártatlanul és megkülönböztetés-mentesen járnak el, anyagi vagy egyéb ellenszolgáltatás fejében senkit ne juttassanak jogosulatlan előnyhöz.
- b) Az Egyetem nem oktató munkavállalói senkit ne juttassanak előnyhöz anyagi vagy egyéb ellenszolgáltatás fejében, bármilyen megvesztegetési kísérletet kötelesek jelenteni a munkahelyi vezetőjüknek.

1.3. *Tisztelet*

Az oktatók és a nem oktató munkavállalók tanúsítsanak tiszteletet az Egyetem alkalmazottai, hallgatói és partnerei iránt. Etikai vétséget követnek el azok, akik

- kollegákra vagy hallgatóikra sértő megjegyzést vagy erőszakos megnyilvánulást tesznek,
- megsértik mások személyiségi jogait és visszaélnek mások személyes adataival.

1.4. *Összeférhetetlenség*

Az összeférhetetlenség minden formáját kerülni kell. Az Egyetem oktatói és nem oktató munkavállalói nem vállalhatnak munkát olyan szervezeteknél, amelyeknek a tevékenysége ellentétben áll az Egyetem érdekeivel.

1.5. *Károkozás tilalma*

Az Egyetem oktatói és nem oktató munkavállalói – az Egyetemen belüli és azon kívüli tevékenységük során - ne okozzanak kárt az Egyetemnek sem hírnévbeli, sem pénzügyi értelemben.

- a) Az Egyetem oktatói csak olyan külső munkát vállalhatnak el, amely nem sérti az Egyetem érdekeit.
- b) Az Egyetem nem oktató munkavállalói kötelesek bejelenteni az észlelt károkozást a munkahelyi felettesüknek.

3. **A vezetőkre vonatkozó magatartási szabályok**

Az Egyetem elvárja a vezető beosztású munkavállalóitól, hogy az oktatókra és nem oktatókra vonatkozó normák maradéktalan betartásán túl az alábbi vezetői normákat is kötelező érvényűnek tekintsék önmagukra nézve.

3.1. *Szakmai felkészültség*

Az Egyetem vezetői rendelkezzenek kiemelkedő szakmai felkészültséggel, irányítási és vitarendezési képességgel.

3.2. *Felelős döntéshozatal*

Az Egyetem vezetői döntéseik meghozatalakor valamennyi érintett szempontjait mérlegeljék, továbbá minden esetben az Egyetem érdekeit figyelembe véve járjanak el.

3.3. *Hiteles képviselet*

Az Egyetem vezetői azonosuljanak az Egyetem céljaival, képviseljék hitelesen az Egyetemet mind munkájuk, mind közéleti tevékenységük során.

3.4. *Párbeszéd*

Az Egyetem vezetői folytassanak folyamatos és érdemi párbeszédet az Egyetem polgáraival és partnereivel a rájuk vonatkozó és az Egyetem működését érintő kérdésekben.

4. **A hallgatókra vonatkozó magatartási szabályok**

Az Egyetem stratégiai partnernek tekinti a hallgatókat, kölcsönösen előnyös kapcsolatra törekszik velük, ugyanakkor az alábbi magatartási normák betartását várja el tőlük.

4.1. *Tisztelet*

Az Egyetem hallgatói tanúsítsanak kellő tiszteletet az Egyetem oktatói, nem oktató munkavállalói, hallgatói és partnerei iránt.

- a) Semmilyen módon nem sérthetik az oktatók és a nem oktató munkavállalók, valamint a hallgatótársaik emberi méltóságát és személyiségi jogait.
- b) Viselkedésükkel nem zavarhatják az Egyetem működési rendjét, az oktatás menetét és a hallgatótársaik munkáját, öltözködésükkel tiszteletben tartják az Egyetemen zajló szakmai munkát.

4.2. *Tisztességes munka*

Az Egyetem hallgatói nem élhetnek a jogosulatlan előnyszerzés semmilyen eszközével.

4.3. *A károkozás tilalma*

Az Egyetem hallgatói ne okozzanak kárt az Egyetemnek sem fizikai, sem pénzügyi, sem hírnévbeli értelemben.

5. Az Egyetem minden polgárára vonatkozó előírások

5.1. Bírálati jog és kötelezettség

Az Egyetem oktatóinak, nem oktató munkavállalóinak, és hallgatóinak joga az Egyetem működésével kapcsolatos konstruktív kritika gyakorlása, ugyanakkor valamennyi egyetemi polgárnak kötelessége a javaslatok és panaszok előterjesztésekor az SZMSZ-ben meghatározott eljárásrend betartása.

5.2. Együttműködési kötelezettség

Az Egyetem oktatói, nem oktató munkavállalói és hallgatói kötelesek jóhiszeműen, bizalommal, pontos információ- és adatszolgáltatással együttműködni az Egyetem céljai elérése érdekében.

5.3. Jó hírnév megőrzése

Az Egyetem oktatóitól, nem oktató munkavállalóitól és hallgatóitól elvárható, hogy az intézményen belüli és kívüli tevékenységükkel megtartsák és fokozzák az Egyetem hazai és nemzetközi jó hírnevét, és tartózkodjanak minden ezzel ellentétes tevékenységtől.

6. Szexuális zaklatás és kapcsolódó fogalmak¹

6.1. Szexuális zaklatást követ el, aki egy másik egyetemi polgár nembeli integritását vagy intim szféráját megsérti, és amelyet az elszenvető személy sértőnek érez és az általános megítélés szerint indokoltan annak érezhet. Amennyiben az egyetemi polgár a szexuális zaklatás bármely formáját magával, vagy környezetével kapcsolatban tapasztalja, jogosult panaszt tenni, ellenérzését határozottan kifejezésre juttatni, továbbá az egyetem Etikai Bizottságát felkeresni, etikai vizsgálatot kezdeményezni, az intézmény pszichológusához fordulni.

- **A szexuális zaklatás fogalma:** a zaklatás speciális formája, amelyben az emberi méltóságot sértő magatartás szexuális jelleget ölt. Szexuális természetű, nemkívánatos magatartás minden formája, amely szóbeli, vagy fizikai módon valósul meg, olyan céllal vagy hatással, amely sérti az adott személy méltóságát, és különösen amennyiben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy sértő környezetet teremt.

Példák a szexuális zaklatásra

- o visszatérő módon sértő viccek, ugratások hangoztatása a másik szexuális orientációjával vagy a testével kapcsolatban
- o fűttyentgetés, tapogatás
- o a másik folyamatos, fenyegető követése, kukkolása (akár névtelenül, vagy telefonon, interneten bármilyen más eszközön keresztül)
- o visszautasítás ellenére folytatott, ismétlődő szexuális ajánlattétel
- o szexuális kizsákmányolás (például a másiktól készült intim természetű fotó, videó illetéktelen közzététele, felhasználása, vagy az azzal történő zsarolás)
- o nem kölcsönös megegyezésen alapuló szexuális érintkezés, ide tartozik az is, ha korábban konszenzuális volt a szexuális kapcsolat, de az egyik fél kifejezte bele nem egyezését.

¹ Megállapította a 11/2018. (III.6.) sz. szenátusi határozat

- **A szexuális zaklatás, mint diszkriminatív zaklatás:** A sértett fél biológiai neme, szexuális orientációja, nemi hovatartozására utaló külseje és tulajdonságai (a hordozott, látható és nem látható elsődleges, másodlagos nemi jellegek, öltözködése, viselkedése, stílusa) miatt szenved el sértő és/vagy bántó és/vagy megalázó és/vagy félelemkeltő viselkedést az elkövető részéről. A zaklatás célja, vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy támadó környezet kialakítása.
- **Megtorlásnak** minősül az a magatartás, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben ezzel összefüggésben jogsérelmet okoz, jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget.
- **Zaklató környezet kialakítása:** Szexuális zaklatásnak tekintendő olyan légkör, hangulat, fizikai környezet létrehozása vagy fenntartása, melyben a jelenlévő személyek emberi mivoltukban és/vagy nemi hovatartozásuk miatt sérülnek. Ez egyebek közt öltheti pl. a kinézetre tett – tartalmában szexuális utalásokat hordozó – megjegyzések, szexuális tartalmú célozgatások, a másik nemű vagy más orientációjú személyek képességeire, értékeire tett megjegyzések, nemük vagy nemi orientációjuk miatt megalázó tartalmú viccek, homoszexuális, nemi-erőszak viccek, gesztusok, grimaszok, nem kívánt – nem feltétlenül szexuális zaklatás megvalósítását célzó, vagy véletlennek feltüntetett, de szexuális tartalmú – érintések formáját.

6.2. A szexuális zaklatásra vonatkozó alaptalan állítás ellenkezik az Egyetem Etikai Kódexébe foglalt elvekkel, megvalósíthatja a hamis vád törvényi tényállását, amelynek alapján a megvádolt személy feljelentést tehet.

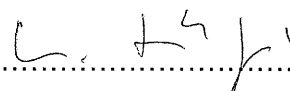
7. Az Egyetem Etikai Bizottsága²

- (1) Feladata és hatásköre: Az emberi méltóság és alapvető emberi jogok, továbbá az Egyetem jó hírnévének megőrzése érdekében ellenőrzi az etikai normák megtartását, ezzel összefüggésben az Egyetem Etikai Kódexében foglalt feladatokat ellátja, így különösen: az etikai normák megsértőjével szemben etikai szankciókat foganatosíthat az egyetemi nyilvánosság igénybevételével, továbbá javaslatot tehet az Egyetem vezetőinek fegyelmi eljárás lefolytatására.
- (2) Tagjai:
 - a) az általános rektorhelyettes;
 - b) az intézetek által delegált 1-1 tag;
 - c) a doktori iskola által delegált tag;
 - d) Hallgatói Önkormányzat (HÖK) által delegált tag;
 - e) a Közalkalmazotti Tanács által delegált tag.
- (3) A Bizottság működésének részletes szabályait a Szenátus által jóváhagyott ügyrend tartalmazza.

² Módosította a 11/2018. (III.6.) sz. szenátusi határozat

Jelen szabályzatot a Színház- és Filmművészeti Egyetem Szenátusa 2014. június 6. napján a 11/2018. számú szenátusi határozattal elfogadta, azzal egyidőben hatályba léptette.

Budapest, 2018. március 6.

Dr. M. Tóth Géza

rektor

